

Socialnämnden

Säkerställa följsamhet till nya delegeringsföreskrifter – uppdrag till Medicinskt ansvarig sjuksköterska och Medicinskt ansvarig för rehabilitering

Förslag till beslut

- Socialnämnden beslutar att ge uppdrag, daterat 6 juni 2026, till Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) för att uppnå följsamhet av de nya reglerna för delegering samt säkerställa att delegering och fördelning av hälso- och sjukvårdsuppgifter är förenligt med kravet på god och säker vård.
- Uppdragets första del redovisas till socialnämnden december 2026 och kommer fortlöpande genom patientsäkerhetsberättelsen.

Sammanfattning

Med delegering menas att hälso- och sjukvårdspersonal som har både formell och reell kompetens för en medicinsk arbetsuppgift överlåter uppgiften till en annan person som saknar formell kompetens.

Från och med 1 januari 2026 gäller nya delegeringsregler med syfte att tydliggöra ansvarsfördelning samt stärka och förtydliga reglerna om delegering av läkemedelshantering.

De nya delegeringsreglerna lägger ett stort ansvar på vårdgivaren och vårdgivarens delaktighet i riskbedömningar, rutiner samt uppföljningar för att säkerställa att delegering och fördelning av hälso- och sjukvårdsuppgifter i allmänhet och delegering av läkemedelshantering i synnerhet sker på ett patientsäkert sätt.

Bedömningen är att bästa sättet för att följa nu gällande regelverk för delegering och fördelning av hälso- och sjukvårdsuppgifter är att Socialnämnden ger uppdrag till MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) samt MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering) inom de områden som berör rehabilitering, att riskbedöma, ta fram rutiner samt följa upp delegeringar enligt bifogat underlag för uppdrag.

Ärendebeskrivning

Med delegering menas att hälso- och sjukvårdspersonal som har både formell och reell kompetens för en medicinsk arbetsuppgift överlåter uppgiften till en annan person som saknar formell kompetens. Den lagtext som ligger till grund för möjligheten att delegera hälso- och sjukvårdsuppgifter finns i 6 kap. 3 § patientsäkerhetslagen (PSL); Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen får delegera en arbetsuppgift till någon annan endast när det är förenligt med kravet på god och säker vård.

Fram till årsskiftet 2025/2026 har delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter reglerats i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 1997:14 om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård. Dessa upphörde att gälla från och med 1 januari 2026 med syfte att tydliggöra ansvarsfördelning samt stärka och förtydliga reglerna om delegering av läkemedelshantering. Delegering av läkemedelshantering regleras från och med 1 januari 2026, av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd HSLF-FS 2017:37 om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården

Från och med den 1 januari 2026 är det endast delegering av läkemedelshantering som är reglerad i författning. Delegering av andra hälso- och sjukvårdsuppgifter är inte längre särskilt reglerade i författning.

Bestämmelserna i PSL gäller dock fortfarande för både hantering av läkemedel och andra uppgifter. I övrigt är det upp till vårdgivaren att i rutiner reglera vilka hälso- och sjukvårdsuppgifter, förutom hantering av läkemedel som kan delegeras. Det är också upp till vårdgivaren att i rutiner reglera vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att delegeringen ska vara patientsäker.

Vårdgivaren har sedan tidigare det yttersta ansvaret för att kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9 innehåller de processer och rutiner som behövs för att säkerställa god och säker vård. Vårdgivaren har även sedan tidigare ansvar för att som ett led i egenkontrollen enligt Socialstyrelsens kvalitetsföreskrifter SOSFS 2011:9 säkerställa att hanteringen av läkemedel i verksamheten regelbundet genomgår en extern kvalitetsgranskning.

Från och med 1 januari 2026 har vårdgivaren nu även ytterst ansvar för att

- analysera risker med delegering
- fastställa rutiner för delegering
- följa upp beslut om delegering minst en gång per år. I uppföljningen ska alltid ingå en kontroll av att delegeringsmottagarens kunskaper är aktuella.
- återkalla delegeringsbeslut som inte längre är förenliga med en god och säker vård.

Vårdgivaren ska därför som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet enligt Socialstyrelsens kvalitetsföreskrifter SOSFS 2011:9, göra riskanalyser för att bedöma riskerna med att delegera hantering av läkemedel samt med utgångspunkt i riskanalysen fastställa rutiner för delegering av läkemedelshantering.

Vårdgivaren ska i sina rutiner ange vilken kunskap och kompetens som mottagaren av delegeringen ska ha för att kunna iordningsställa, administrera eller överlämna läkemedel på ett patientsäkert sätt. Mottagaren av delegeringen ska ha dokumenterade kunskaper om hantering av läkemedel och de risker som är förenade

med hanteringen. Vilka kunskaper det är bestäms av vårdgivaren och beror på uppgiftens art och svårighetsgrad samt på resultat av gjorda riskanalyser. Hur kunskapen ska dokumenteras bestäms av vårdgivaren i vårdgivarens rutiner.

Delegering av andra uppgifter än läkemedelshantering regleras inte längre i författning. Det går dock fortfarande att delegera andra hälso- och sjukvårdsuppgifter. Under förutsättning att det är förenligt med patientsäkerheten kan vårdgivaren fördela de oreglerade arbetsuppgifterna på personal med kompetens för uppgiften. Alternativt kan vårdgivaren välja att bestämma att oreglerade arbetsuppgifter ska delegeras på samma sätt som gäller för läkemedelshantering eller på annat lämpligt sätt.

Det ansvar som från och med årsskiftet ålagts vårdgivaren har tidigare legat på MAS (Medicinskt ansvarig sjuksköterska). MAS har fortsatt ett särskilt ansvar för att beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med patientsäkerheten samt att det finns ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för bl.a. läkemedelshantering. Inom verksamheter med inriktning rehabilitering, har MAR (Medicinskt ansvarig för rehabilitering) motsvarande ansvar som MAS, bortsett från läkemedelshantering.

Inom Socialförvaltningens verksamheter som bedrivs i egen regi utgörs vårdgivaransvaret av Socialnämnden. De privata utförarna är vårdgivare med motsvarande ansvar och ska enligt uppdrag och kvalitetskrav följa gällande MAS-regler.

Bedömning

De nya delegeringsreglerna lägger ett stort ansvar på vårdgivaren och vårdgivarens delaktighet i riskbedömningar, rutiner samt uppföljningar för att säkerställa att delegering och fördelning av hälso- och sjukvårdsuppgifter i allmänhet och delegering av läkemedelshantering i synnerhet sker på ett patientsäkert sätt.

Arbetet med riskbedömningar, framtagande av rutiner för delegeringar samt uppföljning av dessa behöver ske verksamhetsnära på ett sätt som vårdgivaren inte befinner sig i.

Tidigare har detta ansvar legat på MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska). MAS har den medicinska och juridiska kompetensen för detta. I MAS-uppdraget ingår även att objektivt säkerställa patientsäkerhet och att hälso- och sjukvården inom Socialförvaltningens verksamhetsområden bedrivs i enighet med kravet på god och säker vård. Detta utan att ta hänsyn eller påverkas av yttre omständigheter som resurs- och bemanningssituationer.

Bedömningen är därför att bästa sättet för att följa nu gällande regelverk för delegering och fördelning av hälso- och sjukvårdsuppgifter är att Socialnämnden ger uppdrag till MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) samt MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering) inom de områden som berör rehabilitering, att riskbedöma, ta fram rutiner samt följa upp delegeringar enligt bifogat underlag för uppdrag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Socialförvaltningen, Säkerställa följsamhet till nya delegeringsföreskrifter, daterad 2026-05-22.

Socialstyrelsen, Meddelandeblad Nr 15/2025 Föreskrifter om delegering upphävs och ändras.

Uppdrag till MAS och MAR gällande delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter 2026-06-08.

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Kerstin Ahlqvist, medicinskt ansvarig sjuksköterska

Nina Nordlund, medicinskt ansvarig för rehabilitering (från 1 juni 2026)

Öystein Berge, kvalitetschef